

## بررسی گونه‌شناسی و تدوین شاخص‌های موثر بر گونه‌شناسی نمایشگاه‌های جهانی معاصر

سیده آیدا سجادی<sup>1\*</sup>، غلامرضا طلپسچی<sup>2</sup>

1- کارشناس ارشد معماری، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنجان، آدرس پست الکترونیکی (aa.sajadi@yahoo.com)

2- استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه بوعلی همدان، آدرس پست الکترونیکی (talischi@basu.ac.ir)

### چکیده

نمایشگاه‌ها به عنوان فضاهای عمومی شهری، به طور همزمان مرکز انجام فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ... هستند. با نگاهی کلی و جامع نگر می‌توان اظهار نمود که نمایشگاه‌ها تجلی کاربری‌های مختلط شهری در یک مجتمع ساختمانی می‌باشند. این فضاها زاده‌ی عصر صنعت هستند و پیشینه‌ای چشم‌گیر را در تاریخ معماری معاصر شکل داده‌اند. امروزه، همپای با توسعه جوامع صنعتی و گذر به دوران فراصنعتی، نیاز به ایجاد چنین فضاهایی در مقیاس‌های گوناگون در پیوند با سایر فضاهای شهری دوچندان شده است. در این رهگذر، خصوصیات معماری نمایشگاه‌ها نمایان‌گر آخرین جلوه‌های فناوری‌های معاصر گشته است و نمودار واقعی تحولات معماری معاصر محسوب می‌شوند. از وجهی حساس‌تر، معماری نمایشگاه‌ها سهمی مهم در تعیین کاربرد فناوری‌های نوین در توسعه شهرهای امروز دارند. پژوهش حاضر کنکاشی برای تدوین اصول راهنمای طراحی معماری نمایشگاه‌های معاصر و ارتباط آن با توسعه شهری می‌باشد که از طریق بررسی ویژگی‌های گونه‌شناسانه معماری نمایشگاه‌های معاصر، صورت گرفته است. بدین منظور این پژوهش با استفاده از مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای ابتداءً چهارچوب نظری گونه‌شناسی را شکل داده است. در این راستا، با استفاده از روش تفسیری- تاریخی و مرور مستندات و تجربیات مشابه در جهان، شاخص‌های موثر، معیارها و مولفه‌های گونه‌شناسی تدوین گردیده‌اند. پژوهش حاضر نشان می‌دهد که با استفاده از سه سطح کلان، میانی و خرد و همچنین نه شاخص موثر، استفاده از شاخص‌های با اهمیت بیشتر برای مقاصد مختلف برنامه‌ریزی و طراحی می‌توان به روندی سیستماتیک برای دسته‌بندی و گونه‌شناسی نمایشگاه‌ها دست یافت، و در نهایت به این نتیجه رسیدیم که می‌توان نمایشگاه‌ها را در ارتباط با توسعه شهری به دو گونه‌ی کلی تقسیم نمود.

**واژه‌های کلیدی:** گونه‌شناسی معماری، نمایشگاه‌ها، شاخص‌ها، توسعه شهری، فناوری نوین

### 1- مقدمه

بر پایی نمایشگاه‌ها از عوامل تاثیرگذار بر تحکیم بنیان‌های اقتصادی و تکنیکی جامعه می‌باشد که ارتباطات و تعاملات خاصی را در شعاع عملکرد نمایشگاه و در جهت استفاده از ظرفیت‌های موجود نهادینه می‌کند. نمایشگاه‌ها از دیرباز نقش گسترده‌ای در ارتباطات و مراودات کالاها داشته است. امروزه هم به عنوان مکان انعکاس و نمایش تکنولوژی‌های مختلف، بسیاری از سرزمین‌ها می‌باشد. نمایشگاه‌ها